

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1982

BRNO 1984

Tor war mindestens mit zwei Türen versehen, von denen Eisenbeschläge erhalten blieben. Beim Tor hat man ein Gräberfeld festgestellt, auf dem vorläufig 11 Gräber untersucht worden waren, von denen einige Belege der vampirischen Aberglauben aufwiesen.

Auf der Siedlung in der ehemaligen Waldbaumschule im nordöstlichen Teil des Burgwalles hat man zwei grossmährische Skelettgräber und acht Siedlungsobjekte mit mittelburgwallzeitlichem Inventar untersucht, das zur 1. Hälfte des 9. Jahrhunderts inkliniert.

VÝZKUM NA HRADISKU CHOTĚBUZ-PODOBORA U ČESKÉHO TĚŠÍNA V ROCE 1982

/okr. Karviná/

Pavel Kouřil, AÚ ČSAV Brno

/Obr. 21/

Hlavní výkopové práce stejně jako v minulých sezónách probíhaly na akropoli, kde tentokrát byla pozornost věnována především pravěkému osídlení /mladší stupeň halštatského období lužické kultury popelnicových polí/. To znamená, že byla skrývána pravěká vrstva ve čtvercích +5/+25, +10/+25 a částečně i ve čtverci +5/+20, jež byly zkoumány již v roce 1979 /slovanské osídlení/¹.

Zde byla zachycena pod kamennou destrukcí, tvořenou v hloubce 60 - 70 cm většinou přepálenými, nepravidelně rozloženými kameny, respektujícími kulové jamky, část chaty s kulovou konstrukcí a ohništěm. Keramický materiál, a to ze všech čtverců, odpovídá stupni HD. Důležitá je pak společná přítomnost předmětů bronzových a železných v jedolité kulturní vrstvě mocné 35 - 50 cm /bronzová, druhotně přepálená jehlice se spirálovitě svinutou hlavicí, masivní štíhlá železná sekera se čtverhrannou tulejí a vějířovitým ostrím, železný předmět-nástroj neznámé funkce s tulejí s otvorem pro uchycení a klínovitou zahrocenou pracovní částí, fragmenty blíže neurčitelných železných předmětů, snad srpů a železná struska/. Rostlý terén začínal v hloubce 80 - 90 cm.

Na základě těchto poznatků a výsledků, plynoucích z výzkumu valu, můžeme konstatovat, že vznik osídlení na hradisku spadá do konečného stupně středního období lužické kultury. V materiálu, zejména z valu, pak můžeme sledovat plynulý přechod do stupně HC. Na akropoli v odebrané vrstvě je zatím za - stoupen jen stupeň HD a byl-li tedy mezi vrstvou pod valem /HC/ a osídlením na akropoli hiát, nelze za současného stavu výzkumu spolehlivě říci.

Rovněž byly zkoumány dva nové čtverce +15/+20 a +15/+15 u východní hrany akropole, ve kterých byl odkryt slovanský zahloubený, zřejmě řemeslnický objekt oválného tvaru se dvěma ohništi a množstvím železné strusky, na základě keramiky datovaný do 9. stol. Objekt představuje uzavřený náleзовý celek, důležitý zejména pokud jde o stanovení relativní chronologie nejen na hradisku, ale patrně i v celém regionu Těšínska.

Poznámka:

- 1 Výzkum na hradisku Chotěbuz-Podobora u Českého Těšína v roce 1979, okr. Karviná, PV 1979, Brno 1981, 45-46.

Grabung auf dem Burgwall Chotěbuz-Podobora bei Český Těšín im Jahre 1982 /Bez., Karviná/. Im Jahre 1982 war die Aufmerksamkeit vor allem auf die Grabung der prähistorischen Schicht auf der Akropolis konzentriert /jüngere Stufe des hallstattzeitlichen Abschnittes der Lausitzer Urnenfelderkultur/. Hier wurde unter einer Steindestruktion, die Pfostengruben respektierte, der Teil einer Hütte mit Pfostenkonstruktion und Feuerherd erfasst. Das keramische Material entspricht der Stufe HD. Man hat auch die gemeinsame Anwesenheit von bronzenen und eisernen Gegenständen in der einheitlichen, 35 - 50 cm mächtigen, Kulturschicht festgestellt.

Aufgrund dieser Erkenntnisse und der Ergebnisse, die aus der Grabung des Walles hervorgehen, können wir konstatieren, dass die Entstehung der Besiedlung auf dem Burgwall in HB₂ fällt, also in die Endstufe des mittleren Zeitabschnittes der Lausitzer Kultur. Im Material, besonders aus dem Wall, können wir einen kontinuierlichen Übergang in Stufe HC verfolgen. Auf der Akropolis ist in der abgenommenen Schicht vorläufig nur Stufe HD vertreten; ob also zwischen der Schicht unter dem Wall /HC/ und der Besiedlung auf der Akropolis ein Hiatus war, kann man bei dem heutigen Grabungsstand nicht verlässlich sagen.

Es wurde ebenfalls ein slawisches eingetieftes, offensichtlich Handwerkerobjekt von ovaler Form mit zwei

Fcuerstellen und einer Menge an Eisenschlacke festgestellt, das aufgrund der Keramik in das 9. Jh. datiert ist.

TŘETÍ VÝZKUMNÁ SEZÓNA SLOVANSKÉHO POHŘEBIŠTĚ V MUŠOVĚ

/okr. Břeclav/

Dagmar Jelínková, AÚ ČSAV Brno

/Obr. 15/

V roce 1982 probíhala již 3. sezóna výzkumu slovanského pohřebiště v Mušově. Odkryvy se uskutečnily na čtyřech úsecích, které byly voleny tak, aby nenarušovaly provoz rekreačního zařízení a při tom navazovaly na prozkoumané plochy v minulých letech. Úsek č. VII, do něhož, jak ukázal výzkum, zasahovaly hroby, musel být zkoumán až po skončení rekreační sezóny, kdy byl odstraněn dlážděný chodník a skryta vrstva navážky.

Celkem bylo v tomto roce prozkoumáno 76 hrobů. V úseku č. VI se podařilo zjistit východní okraj mladohradištního pohřebiště. Byly odkryty také hroby z období středohradištního, které souvisely se skupinou hrobů z téhož období, zkoumanou již v r. 1980.

Inventář mladších hrobů se neliší od nálezů z let předchozích. Byly nalezeny bronzové, stříbrné i stříbrem plátované záušnice, železné nože, drobné železné tyčinky a stříbrné mince, kterých bylo v této sezóně získáno 14 kusů. Nově přibýly dva bronzové prsteny. Ve středohradištních hrobech ležely opět nádoby, bronzové náušnice, skleněné korálky, skleněný gombík, železné nože, vědro, přeslen, nově přibyla železná sekera a železná ocílka. K úplnému výčtu nálezů patří ještě vajíčko, zvířecí kosti a zbytky dřeva z obložení koster.

Dritte Grabungssaison des slawischen Gräberfeldes in Mušov /Bez. Břeclav/. Im Jahre 1982 verlief bereits die 3. Grabungssaison des slawischen Gräberfeldes. Abdeckungen wurden auf vier Abschnitten vorgenommen, die so gewählt waren, um nicht den Betrieb der Rekreationseinrichtung zu stören und wobei sie auf die in den vergangenen Jahren untersuchten Flächen anknüpften. Es wurden 76 Gräber untersucht. Im Abschnitt Nr. VI gelang es den Ostrand des jungburgwallzeitlichen Gräberfeldes festzustellen. Es wurden auch Gräber aus dem mittelburgwallzeitlichen Abschnitt abgedeckt, die mit einer kleineren Gruppe von Gräbern aus demselben Zeitabschnitt zusammenhängen, die bereits im Jahre 1980 untersucht worden war.

NÁLEZ SLOVANSKÉHO KOSTROVÉHO HROBU V ROHATCI

/okr. Hodonín/

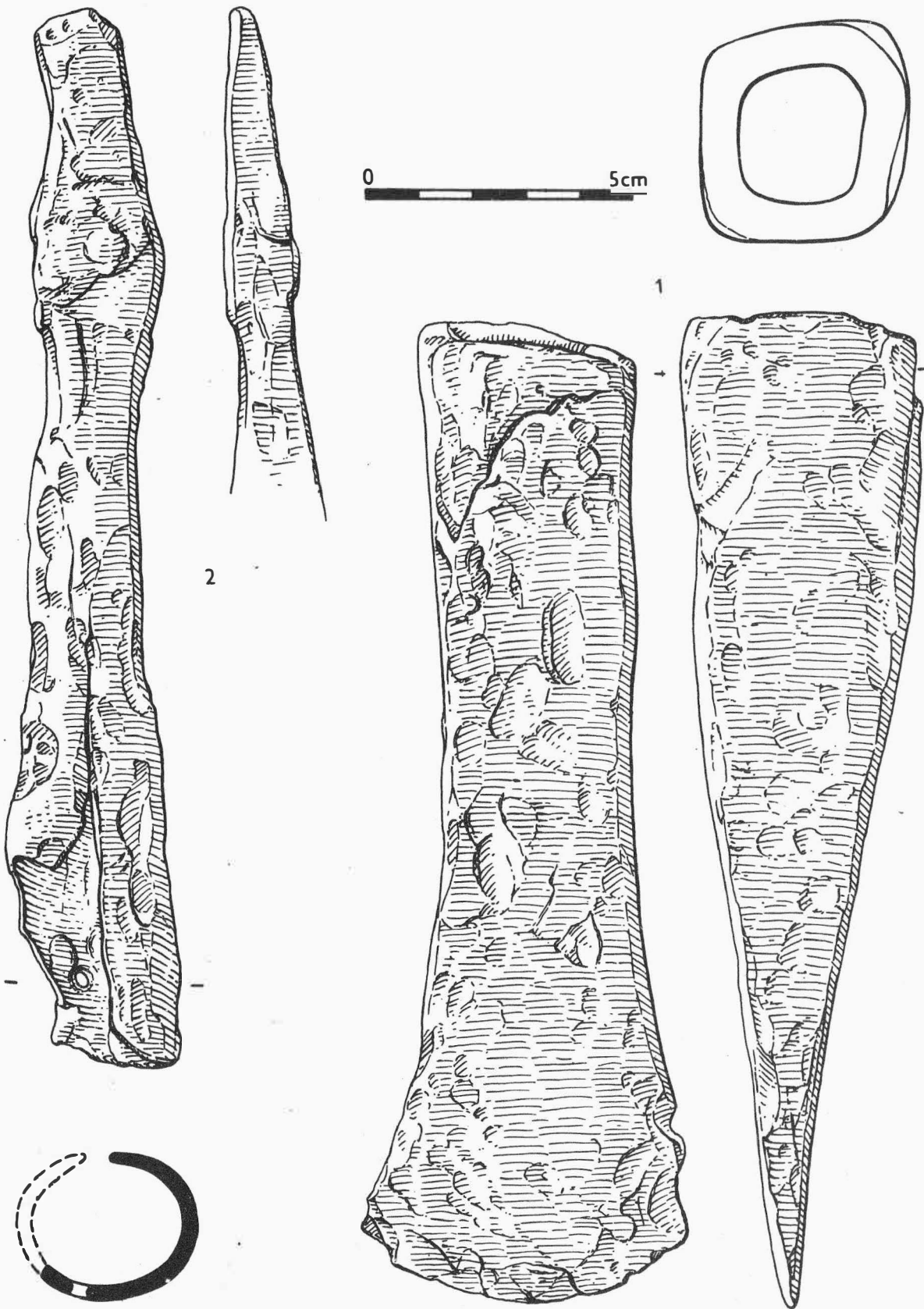
Bohuslav Klíma jr., AÚ ČSAV Brno

/Obr. 16/

Dne 28.4.1982 oznámil pan R. Antoš z Rohatce telefonicky na expedici AÚ ČSAV do Mikulčic nález kostrového hrobu, ze kterého se mu podařilo zachránit dvě menší nádoby. Následujícího dne se na místo nálezu dostavili pracovníci výzkumné základny AÚ v Mikulčicích O, Marek a R. Rutar. Místo prohlédli a současně také získali další, bližší informace o vlastním rozrušeném hrobě.

Majitel domu č. 675 v Rohatci Jan Košťurík na dvorku svého domu, asi čtyři metry od okrajové zdi stavení, kopal velkou jámu pro septik. V SZ stěně této jámy jej nejprve zaujala šikmo jdoucí zásepová rýha, která se svým tmavším, hlinitým složením a zbarvením zřetelně rýsovala v kontrastu se žlutým, jemně písčitém podložím. V hloubce 190 cm pod úrovní dnešního povrchu dvorku narazil na dně hrobové jámy a značně zvětralou kostru, vedle níž byly uloženy dvě nádoby /obr. 16/. Při příchodu pracovníků AÚ byl již hrob zničen, ale podle popisu J. Košťuríka a podle dochovalých zbytků kostry lze tvrdit, že zde byl porušen hrob dospělého jedince, pohřbeného v natažené poloze nznak, s hlavou k západu a nohama k východu. Přesné místo rozstavení nádobek se již nepodařilo rekonstruovat. Také žádná jiná hrobová výbava odtud nebyla získána.

Naleziště leží po levé straně silnice Hodonín - Strážnice, jihozápadně od kostela, na mírném, písčitém návrší. Je zcela pokryto zahradami a zastavěno obytnými domy. Jeho příhodná poloha však dovoluje předpoklá-

Obr. 21
 Chotěbuz-Podobora /okr. Karviná/. Železné předměty z hradiska. - Eisengegenstände vom Burgwall.

PŘEHLED VÝZKUMU 1982

Vydává:	Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor:	akademik Josef Poulík
Redaktoři:	Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady:	Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby:	A. Krechlerová /pokud není na tabulce uveden jiný autor/
Na titulním listě:	hmoždíř jevišovické kultury ze Svitávky /okr. Blansko/
Tisk:	Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo:	ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis:	400 kusů - neprodejné